

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ: ІДЕЇ, ТРАЄКТОРІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ 2026

УДК 378.091.12:005.336.5-057.875

ББК 74.489.4

П 78

*Рекомендовано до друку вченою радою гуманітарного факультету
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол № 2 від 25 лютого 2026 року)*

Упорядники:

Циганюк Л. І., доктор філософії з музикознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та методики музичної освіти Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Качуринець Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри вокалу та диригентсько-хорових дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Професійне зростання молоді: ідеї, траєкторії, перспективи : збірник наукових праць студентської молоді / упорядники Л. Циганюк, Л. Качуринець. Хмельницький : ХГПА, 2026. Вип. V. 472 с.

Рецензенти:

Бучківська Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Топорівська Я. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, декан факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Зарицька А. А. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки

Відповідальність за висвітлений матеріал у публікаціях несуть автори цих публікацій.

©Циганюк Л.І., 2026
©Качуринець Л.В., 2026

ЗМІСТ

МИСТЕЦТВО

Дмитро Іщенко. Народна пісня як етнокультурний концепт в аспекті сучасної гуманітаристики.....	7
Дарь'я Галагуз. Синергія традицій та інновацій у сучасному мистецькому просторі: педагогічні та виконавські аспекти.....	14
Яна Юрчак. Використання графічної новели для осмислення війни в Україні.....	20
Ірина Глазунова. Унікальність творчої особистості Мирослава Скорика.....	24
Юлія Носаль, Людмила Щур. Фольклорні джерела творчості Володимира Івасюка та їх художньо-естетичне значення.....	29
Діана Хрущ. Антологія сучасної української естради.....	33
Марія Гнатів, Людмила Щур. Сучасні українські гурти в освітньому просторі школи: можливості та перспективи.....	39
Тетяна Січкарь. Сутність поліхудожнього виховання у структурі музично-педагогічної освіти.....	44
Олександра Фоменко. Інтеграція мистецтв як фактор розвитку творчої особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	51
Богдан Кріль, Людмила Щур. Гітара в шкільному музичному просторі як інструмент художнього виконання	57
Катерина Фаїна, Людмила Щур. Українська естрадна пісня як засіб вокального виховання учнів.....	62
Ксенія Драгомир. Музика як міст міжособистісної комунікації для дітей з аутизмом.....	66
Каріна Сніховська, Наталія Мельник. Body percussion як інноваційний інструмент у професійній діяльності фахівця з анімації.....	71
Богдан Шелевей, Михайло Качуринець. Феномен українського балету та педагогіки класичного танцю Тетяни Таякіної.....	78
Дмитро Волох. Еволюція циганського танцю: від етнічної традиції до сценічного мистецтва.....	85
Анастасія Телебан, Наталія Лупак. Сценічний образ в індійському класичному танці: символіка руху та жесту.....	91
Олександра Довгань, Валентина Водяна. Використання принципів театральної драматургії у побудові хореографічного твору.....	96
Маргарита Тімошкіна, Валентина Водяна. Акторська природа танцівника: поєднання хореографічної та театральної виразності.....	103
Олена Стоколоса. Гендерні особливості невербальної комунікації в професійних хореографічних колективах: вплив на педагогічний процес та взаємодію учасників.....	109
Роксолана Виклюк, Людмила Щур. Фестивально-конкурсний рух як інструмент популяризації діяльності хореографічного колективу.....	115
Каріна Боднарчук, Людмила Щур. Вплив балетмейстера-постановника на еволюцію народно-сценічної хореографії.....	119

ГІТАРА У ШКІЛЬНОМУ МУЗИЧНОМУ ПРОСТОРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ХУДОЖНЬОГО ВИКОНАННЯ

Богдан КРІЛЬ,

студент IV курсу бакалаврату спеціальності

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Людмила ЩУР,

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри

музикознавства та методики музичного мистецтва

Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

У статті розкрито значення гітари в шкільному музичному просторі як ефективного інструмента художнього виконання. Проаналізовано педагогічні, виховні та естетичні можливості використання гітари в освітньому процесі. Окреслено роль гітари у формуванні музичних здібностей, емоційної чутливості та естетичного смаку учнів. Особливу увагу приділено художньому виконанню, колективному музикуванню та позакласній діяльності. Підкреслено значення гітари як доступного та мотиваційно привабливого інструмента для школярів. Зроблено висновок про доцільність інтеграції гітари в систему сучасної шкільної музичної освіти.

Ключові слова: *гітара, шкільний музичний простір, художнє виконання, музичне мистецтво, музично-естетичне виховання, колективне музикування.*

Сучасна система загальної середньої освіти все більше орієнтується на особистісний розвиток учня, формування його творчого потенціалу, емоційної культури та естетичного світогляду. Музичне мистецтво відіграє в цьому процесі особливу роль, адже саме музика здатна безпосередньо впливати на почуття дитини, сприяти її духовному зростанню та гармонійному розвитку. У контексті оновлення змісту мистецької освіти актуальним є питання

розширення інструментального середовища школи та залучення інструментів, які є близькими й зрозумілими сучасним дітям. Одним із таких інструментів є гітара. Вона вже давно вийшла за межі професійної сцени й стала частиною повсякденного культурного життя. У шкільному музичному просторі гітара постає як універсальний засіб художнього виконання, що поєднує навчальні, виховні та розвивальні можливості. Її використання сприяє активізації музичної діяльності учнів, підвищенню мотивації до навчання та формуванню стійкого інтересу до музичного мистецтва.

Шкільний музичний простір можна розглядати як сукупність умов, форм і засобів, у межах яких здійснюється музичне навчання й виховання учнів. Він охоплює уроки музичного мистецтва, позакласну та позашкільну діяльність, шкільні концерти, свята, гурткову роботу, а також неформальне музикування. Важливою особливістю цього простору є його доступність, варіативність та орієнтація на вікові й індивідуальні особливості дітей. У такому середовищі музичні інструменти виконують не лише ілюстративну функцію, а й стають активним засобом художнього самовираження. Саме тому вибір інструмента має бути педагогічно обґрунтованим.

Гітара, завдяки своїй популярності, мобільності та широким виконавським можливостям, органічно вписується в структуру шкільного музичного простору. Гітара володіє значним виховним потенціалом. Її звучання близьке та зрозуміле дітям, оскільки часто асоціюється з пісенною творчістю, дружнім спілкуванням, родинним дозвіллям. Залучення гітари до освітнього процесу сприяє формуванню позитивного емоційного ставлення до музики, розвитку чуттєвості та здатності до співпереживання (Доценко, 2018: 112).

Музично-естетичне виховання за допомогою гітари передбачає не лише ознайомлення з інструментом, а й активну участь учнів у художньому виконанні. Навіть прості акордові супроводи або нескладні мелодії дають можливість дитині відчувати себе учасником творчого процесу, що позитивно впливає на самооцінку та впевненість у власних силах. Крім того, гітара сприяє формуванню естетичного смаку. Під час роботи з музичними творами різних

жанрів і стилів учні навчаються розрізняти художню цінність музики, аналізувати її емоційно-образний зміст та усвідомлювати виражальні можливості інструмента. З педагогічної точки зору гітара є надзвичайно зручним інструментом для роботи в школі. Вона не потребує складної технічної підготовки, а початкові навички гри можуть бути сформовані досить швидко. Це особливо важливо в умовах обмеженої кількості навчальних годин. Навчання гри на гітарі сприяє комплексному розвитку учнів. Під час виконання музичних творів активно розвиваються слухові уявлення, почуття ритму, музична пам'ять, координація рухів. Одночасно формується дисциплінованість, уважність і наполегливість, адже опанування інструмента потребує регулярної практики (Михайленко 2003: 245).

Гітара також є ефективним засобом міжпредметної інтеграції. Її використання можливе під час вивчення літературних творів, історичних тем, народознавства. Музичні композиції, виконані на гітарі, допомагають глибше осмислити зміст навчального матеріалу та створити цілісне художнє сприйняття.

Художнє виконання передбачає не лише технічну правильність, а й уміння передати образний зміст музичного твору. У цьому аспекті гітара має значні переваги. Різноманітні прийоми гри, динамічні відтінки, темброві можливості дозволяють виконавцю створювати яскраві художні образи. У шкільній практиці художнє виконання на гітарі може реалізовуватися в різних формах: сольна гра, акомпанемент співу, інструментальні ансамблі, супровід театралізованих постановок. Особливо цінним є поєднання гри на гітарі з вокальною діяльністю, оскільки воно сприяє розвитку інтонаційної точності та музичного мислення. Важливою складовою художнього виконання є інтерпретація. Навіть виконуючи прості твори, учні навчаються відчувати характер музики, її настрій, темп і динаміку. Це формує вміння осмислено ставитися до музичного матеріалу та розкривати його емоційний зміст.

Значний потенціал гітари розкривається в позакласній діяльності. Гітарні гуртки, ансамблі, вокально-інструментальні групи стають осередками творчого

спілкування та самореалізації учнів. У таких формах роботи діти мають більше можливостей для поглибленого навчання, експериментування та самостійного вибору репертуару. Позакласна діяльність із використанням гітари сприяє формуванню стійкого інтересу до музики та розвитку музичних здібностей. Учні залучаються до концертної діяльності, участі в шкільних та позашкільних заходах, що позитивно впливає на їхню соціалізацію та комунікативні навички. Крім того, гітара часто стає інструментом неформального музикування, яке об'єднує дітей різного віку. Така діяльність сприяє створенню доброзичливої атмосфери в шкільному колективі та формуванню культурного дозвілля.

Колективна гра на гітарі має важливе виховне значення. Вона навчає учнів слухати одне одного, узгоджувати свої дії, відчувати відповідальність за спільний результат. У процесі ансамблевого виконання формуються навички співпраці, взаємопідтримки та взаємоповаги. Колективне художнє виконання сприяє також розвитку емоційної сфери. Спільне переживання музики об'єднує дітей, створює відчуття причетності до спільної творчої справи. Це особливо важливо в умовах сучасної школи, де велике значення надається формуванню соціальних компетентностей (Сидоренко, 2020: 45-58).

Отже, гітара в шкільному музичному просторі є багатофункціональним інструментом, що поєднує навчальні, виховні та художні можливості. Як інструмент художнього виконання вона сприяє розвитку музичних здібностей, емоційної чутливості та естетичного смаку учнів. Її використання в освітньому процесі підвищує мотивацію до навчання, активізує творчу діяльність і створює умови для самореалізації кожної дитини. Інтеграція гітари в систему шкільної музичної освіти відповідає сучасним освітнім тенденціям і сприяє формуванню гармонійно розвиненої особистості. Таким чином, гітара посідає важливе місце в шкільному музичному просторі як доступний, виразний і педагогічно доцільний інструмент художнього виконання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Доценко, В. (2018). *Основи педагогіки гри на гітарі*. Харків: Видавничий центр «АртМузика», 112 с.
2. Михайленко, М. (2003). *Методика викладання гри на шестиструнній гітарі*. Київ: Музична Україна, 245 с.
3. Сидоренко, В. (2020). Методичні підходи до розвитку техніки гри на гітарі. *Музична педагогіка*, 12, 45–58.

